

מיהו מנהיג?

לקראת בחירות למועצת חניכים

מטרות:

- להכיר את השיקולים הכרוכים בבחירת נציגים הראויים לייצג את הקבוצה, על מנת להקים ולגבש מועצה פעילה ויעילה.
- בירור התכונות הנדרשות לנציגי מועצת חניכים
- היכרות עם מנהיגים שונים
- הכנה לקראת בחירות בפנימייה
- פיתוח תחושת שייכות לפנימייה

אביזרים:

- כרטיסי מנהיגים (מצורף)
- לוחות או דפי "מיהו מנהיג?"
- כרטיסי תכונות
- סרטון <http://shorturl.at/fknc> (ניתן להקרין כפתיחה או כסיום לפעילות)

מהלך הפעילות:

1. משחק פתיחה - מלך התנועות:

מתנדב יוצא החוצה. הקבוצה בוחרת משתתף שיהיה "מלך התנועות" - המשתתף בוחר בכל פעם תנועה כלשהי, אפשר להחליט על תנועות שקשורות למנהיג כגון: הצדעה, ידיים על המותניים, אצבע קדימה וכדו'. קוראים למתנדב.

"מלך התנועות" מתחיל את התנועה וכל הקבוצה אחריו בניסיון להסוות את ה"מלך".

על המתנדב לזהות מיהו ה"מלך".

ניתן לשחק כמה פעמים, כל פעם עם מתנדב אחר. ניתן להחליט ש"מלך" שזוהה יצא החוצה כמתנדב.

לסיום נשאל את ה"מלכים": איך הרגישו כשהובילו את הקבוצה אחריהם? עד כמה היה קל/קשה? איך הרגישו כלפי הקבוצה?

נשאל את הקבוצה: איך הרגישו להיות מובלים ע"י ה"מלך"? עד כמה היה קל/קשה להסוות את המלך? עד כמה המלך היה רגיש ומתחשב?

נשאל את המתנדבים: כיצד הצליחו לזהות? מה עזר להם לגלות מיהו המלך?

2. מנהיגים מפורסמים:

נשאל את הקבוצה: איזה מנהיגים הם מכירים? מי הם המנהיגים שלהם? למה הם נחשבים מנהיגים בעיניהם?

מניחים מול הקבוצה את תמונות המנהיגים ותיאורם.

מבקשים מכל משתתף לבחור את המנהיג הראוי ביותר בעיניו.

עורכים סבב בו כל אחד מספר מי המנהיג שבחר ומסביר למה בחר בו ואיזה תכונות/כישורים הפכו אותו למנהיג.

הערה: ניתן להפעיל במתודה של "קפה דילמה", כאשר כל קבוצה לומדת על המנהיג "שלה" ודנה בשאלות כגון: מה היו תפקידיו?, מה הפך אותו למנהיג?, אילו תכונות/כישורים עזרו לו להנהיג?

3. מיהו מנהיג ראוי?

מתחלקים לקבוצות בנות 3-4 משתתפים.

נותנים לכל קבוצה לוח "מיהו מנהיג" וכרטיסי תכונות.

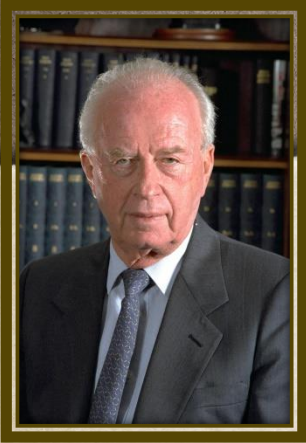
על כל קבוצה לבחור מבין התכונות את 8 התכונות החשובות ביותר למנהיג.

לסיום, כל קבוצה מציגה את הלוח שלה, בודקים יחד אילו תכונות נבחרו ע"י כל/רוב הקבוצות, מסבירים מדוע תכונות אלו חשובות ותולים את הלוחות בקבוצה כך שיהיו לנגד עיני החניכים עד למועד הבחירות למועצת החניכים.

נקודות נוספות לדין:

- מה למדתם מהפעילות על שיקולי הדעת הכרוכים בבחירת נציג למועצה?
- מהן הציפיות שלכם מנציג במועצה?
- למה עלולה לגרום בחירה לא נכונה של נציגים למועצה?
- מה עלול להפריע להצלחתו של נציג נבחר גם אם ניחן במירב התכונות הרצויות?

יצחק רבין (1922-1995)

קצין המבצעים של הפלמ"ח ואחר כך מפקד חטיבת "הראל" שלחמה בדרך לירושלים.

אלוף פיקוד צפון ורמטכ"ל במלחמת ששת הימים. שגריר ישראל בווינגטון.

שר העבודה וראש הממשלה החמישי של מדינת ישראל בשנים 1974-1977.

כיהן במשרות רבות, ביניהן: שר העבודה והרווחה, שר התקשורת, שר הסעד ושר הביטחון. בימיו נחתם הסכם שלום עם ירדן וכן הסכם אוטונומיה עם הפלשתינאים.

כיהן שוב כראש ממשלה בין 1992-1995 וחתם הסכם שלום עם ממלכת ירדן. כמו כן, פעל לקידום השלום עם הפלסטינים על בסיס הסכמי אוסלו ועל כך זכה בפרס נובל לשלום.

ב-י"ב בחשוון תשנ"ו (4, בנובמבר 1995) בסיומה של עצרת תמיכה בשלום, נרצח ע"י מתנקש יהודי. הלווייתו הפכה לאירוע עולמי והשתתפו בה מנהיגים מהעולם. יום הרצח נקבע כיום זיכרון ממלכתי.

הרב אברהם יצחק הכהן (הראי"ה) קוק (1865 - 1935)

אחד מאנשי הרוח היהודים הגדולים והמשפיעים במאה ה-20, איש חזון, מקובל ופוסק הלכה, סופר ומשורר, רב ראשי, מנהיג ציוני וגיבור תרבות של הציונות הדתית.

עלה לארץ בעלייה השנייה וגילה יחס אוהד לאנשי היישוב החדש ולהתיישבות העובדת בארץ ישראל. היה מעורה בחיי היישוב היהודי בארץ, ובכלל זה בתחום החינוך, והקים בירושלים את ישיבת "מרכז הרב" במטרה להכשיר מנהיגים יהודים.

לאורך חייו התמודד עם המורכבות והסתירות של הקיום היהודי בעידן המודרני של השכלה וציונות.

שימש כרב בלונדון ופעל למען הצהרת בלפור. בגיל 44 חזר לארץ וכיהן כרב בירושלים. הקים את הרבנות הראשית והיה לרב הראשי האשכנזי הראשון ולסמכות ההלכתית העליונה בארץ בתקופה מכריעה וסוערת.

אהדתו לציונות החילונית, הפתיחות להשכלה ולתרבות הכללית וכן פסיקותיו עוררו התנגדות רבה בקרב אנשי היישוב הישן.

נפטר ב - 1935 בגיל 70, וביתו היה למוזיאון, "בית הרב קוק". על שמו הוקמו מכון ליהדות וכן הוצאת ספרים - הוצאת מוסד הרב קוק - המוציאה לאור גם את כתביו. המושב הדתי כפר הרא"ה שבעמק חפר נקרא על שמו.

נְלֶסוֹן (רוֹלִיִּה־לֵאלֵה) מַנְדֵּלָה (1918-2013)

נולד בדרום-אפריקה בזמן שלטון של לבנים שהנהיג משטר של הפרדה גזעית בין שחורים לבין לבנים, והפלה לרעה את השחורים. השחורים נאלצו לעבוד בעבודות הקשות, אשר השכר שלהן מועט, והם סבלו מעוני ומרדיפת השלטונות.

מנדלה למד משפטים והיה עורך הדין השחור הראשון בדרום-אפריקה.

הוא הצטרף לתנועת ההתנגדות של השחורים בדרום-אפריקה והיה לאחד ממנהיגי הבולטים. במהלך הפגנה נעצר ונכנס לכלא. לאחר שחרורו ירד למחתרת אך נתפס ונאסר שוב. האשימו אותו בקשירת קשר נגד השלטון ובפעילות חבלנית ושלחו אותו למאסר עולם.

בתקופת המאסר הארוכה שלו היה סמל של המאבק במשטר ההפרדה הגזעית. וכך אמר: "הרעיון שאני נאבק למענו, הוא של חברה דמוקרטית וחופשית. בחברה זאת כל בני האדם חיים ביחד בהרמוניה, בשוויון הזדמנויות. זהו רעיון שאני מוכן גם למות למענו." לאחר שנים רבות של מאבק בוטלו חוקי ההפרדה הגזעית. נלסון מנדלה יצא לחופשי ונבחר לעמוד בראש תנועת ההתנגדות.

מנדלה והנשיא הלבן, דה-קלרק שיתפו פעולה זה עם זה ובבחירות שנערכו ב-1994 השתתפו לראשונה גם השחורים. מנדלה נבחר לכהונת נשיא דרום-אפריקה וזכה בפרס נובל לשלום.

גוֹלְדָה מַאִיר (1898-1978)

גולדה מאיר עלתה מארצות הברית. כבר כילדה בלטה בכושר המנהיגות שלה, ואף ארגנה סיוע לתלמידות עניות כדי לרכוש להן ספרי לימוד. כשבגרה רצתה ללמוד בתיכון אך הוריה התנגדו והיא ברחה לבית אחותה הגדולה. שם נחשפה לפעילות פוליטית והצטרפה למפלגת "פועלי ציון", שם פגשה גם את מוריס - בעלה.

ב-1921 עלתה לארץ ותוך זמן קצר היתה מזכירת מועצת הפועלות, שעסקה בזכויות נשים עובדות.

גולדה פעלה לגיוס כספים למען מדינת ישראל הצעירה בארצות הברית ולאחר הקמת המדינה מונתה לצירה הראשונה של ישראל במוסקבה. היתה שרת העבודה בשנים קשות שבהן הגיעו לארץ מאות אלפי עולים ופעלה כדי לצמצם את האבטלה.

הובילה את הקמת הביטוח הלאומי, שמבטיח הכנסה לאזרחים שאינם יכולים לעבוד.

מונתה לשרת החוץ ובשנות כהונתה התרחבו מאוד קשרי החוץ של ישראל.

בשנת 1973, בזמן כהונתה כראשת ממשלה, פרצה מלחמת יום כיפור. למרות סימני האזהרה, הפתיעה התקיפה של מצרים וסוריה את הממשלה ומערכת הביטחון וגרמה לישראל אבידות רבות. הדבר השפיע על גולדה שראתה בעצמה אחראית למה שקרה. חצי שנה לאחר המלחמה, בניגוד לדעת חבריה בהנהגה, התפטרה מראשות הממשלה.

דונה גרציה (1510 - 1569)

דונה גרציה נולדה למשפחת אנוסים בפורטוגל. התחתנה בגיל 18 לבן עשירים אך זמן קצר לאחר מכן הוא נפטר והותיר אותה אלמנה צעירה ועשירה. בגלל שנאת היהודים היא עברה עם בתה לבלגיה. שם, פעלה למען היהודים האנוסים ועזרה בהברחתם, עד שנאלצה לברוח.

היא התיישבה בוונציה שבאיטליה אך נאסרה לאחר שגילו את יהדותה. כשהשתחררה, עברה לעיר אחרת באיטליה, הצטרפה לקהילה היהודית והחליטה להפסיק את חייה הכפולים כאנוסה ולחזור ליהדות בגלוי. היא המשיכה בפעילותה המסחרית וניצלה את עושרה כדי לעזור לפליטים יהודים שברחו מהאנטישמיות, והייתה לדמות נערצת. כאות הוקרה הטביעו לכבודה מדליה שנשאה את דיוקן פניה ואת תואר הכבוד לו זכתה - "גראציה נשיא". בשנת 1553 היגרה לאיסטנבול, בירת האימפריה העות'מאנית - ובכך הסתיימו 17 שנות נדודיה באירופה. שם, פעלה רבות למען קהילות היהודים בטיפוח החינוך היהודי ובעזרה לנזקקים. היא רכשה לעצמה מעמד כלכלי ומנהיגותי ונחשבה לנציגת העם היהודי, למנהיגת הקהילה המקומית - וליהודייה העשירה בעולם.

דונה גרציה נרתמה לסייע למגורשי ספרד שביקשו לעלות ארצה: היא קיבלה מידי הסולטן התורכי, את הזיכיון על אדמת טבריה וסביבותיה ותמכה רבות בבניית העיר. יש אומרים כי היא הייתה האישה המפורסמת והחשובה ביותר בהיסטוריה היהודית של ימי הביניים למרות שלא זכתה להקים בית בישראל ונפטרה בגיל 59.

מנחם בגין (1913-1992)

בילדותו היה בגין חניך בתנועת ה"השומר הצעיר", וב-1929 הצטרף לתנועת הנוער בית"ר, שהוקמה והונהגה על-ידי זאב ז'בוטינסקי. למד משפטים בוורשה וקיבל הסמכה. כשפרצה מלחמת העולם השנייה נעצר בגין על-ידי המשטרה החשאית הסובייטית בחשד לפעילות ציונית ונשפט לשמונה שנות מאסר במחנה עבודה בסיביר.

לאחר ששוחרר הגיע ב-1942 לישראל ומונה לנציב בית"ר בארץ. זמן קצר לאחר מכן נתמנה למפקד הארגון הצבאי הלאומי (אצ"ל), ושימש מפקדו. ב-1944 הכריז האצ"ל, בהנהגת בגין, על מרד בשלטון הבריטי בארץ ישראל והחל בשורה של פעולות צבאיות נגדו: הפריצה לכלא עכו, שחרור עצירי המחטרות, ופיצוץ מלון המלך דוד בירושלים. בקום המדינה, הקים בגין את תנועת "החרות", שימש מנהיג המפלגה וראש האופוזיציה בכנסת.

ב-1977 עמד בראש הליכוד והושבע לתפקיד ראש הממשלה. חתם על הסכם שלום עם מצרים וקיבל יחד עם סאדאת- נשיא מצרים, את פרס נובל לשלום.

בהיותו שר ביטחון הורה על הפצצת הכור הגרעיני בעיראק ובבחירות לכנסת ה-10 נבחר שוב לראש הממשלה. ישראל בהנהגתו פינתה את חצי האי סיני לפי הסכם השלום עם מצרים. בימיו התרחש מבצע "שלום הגליל" בלבנון ועורר מחלוקת ציבורית קשה. הלחץ הציבורי ומות אשתו בנובמבר 1982, הקשו על בגין להמשיך בתפקידו, ובספטמבר 1983 התפטר מראשות הממשלה. את שארית חייו בילה בגין בהסתגרות בביתו והופיע בציבור רק לעתים רחוקות. נפטר ב-1992 ונקבר בהר הזיתים בירושלים.

משה רבינו

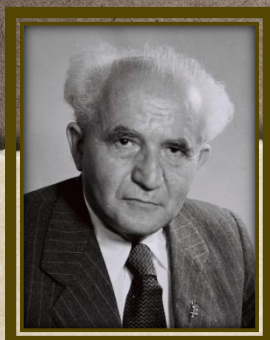
מנהיג מקראי

התורה מספרת שילדותו ונערותו עברו על משה בבית פרעה, מלך מצרים. כשגדל יצא יום אחד וראה איש מצרי מכה איש עברי מאחיו. הוא הרג את המצרי וטמן אותו בחול.

ביום אחר ראה שני עברים מתקוטטים, כעס עליהם ומתשובתם הוא מבין שעובדת הריגתו את המצרי נתגלתה. משה חושש שפרעה ישמע על כך ויבקש להמיתו, ולכן נמלט מפניו למדין. במדין הוא עוזר לבנות מדין ומשקה את צאנן ומתקבל בכבוד מלכים אצל יתרו. הוא נושא לאשה את ציפורה בת יתרו והופך לרועה הצאן של יתרו במדבר. כך לאחר שנים רבות נגלה אליו ה' בסנה הבווער ומבשר לו שהוא אשר יושיע את ישראל מצרתם. משה ביקש להשתחרר מהשליחות הזאת, ואף התווכח עם האל, אך בסופו של דבר הוא יוצא לתפקיד ולאחר עשר המכות במצרים מוציא את ישראל ומוליך אותם 40 שנה במדבר לארץ ישראל.

במשך תקופה זו, הוא התנסה פעמים רבות על ידי העם המרדן, ואף חולל נסים רבים. באחת מהפעמים כשהכה בסלע במקום לדבר אליו, נענש משה, שלא יוכל להיכנס לארץ ישראל. משה קיבל את התורה כמעמד הר סיני ומסרה לעם ישראל אך לא זכה להיכנס עם בני ישראל לארץ כנען ומת לאחר שראה אותה מפסגת הר נבו.

דוד בן גוריון (1886-1973)

ראש הממשלה ושר הביטחון הראשון של מדינת ישראל. נולד בשנת 1886 בפולין, גדל בבית ציוני - בית שתמיד חלמו בו על ארץ ישראל. בגיל 14 כבר התחיל להיות פעיל בתנועת הנוער הציוני. בגיל 20 הגיע בפעם הראשונה לארץ, ליפו בזמן שלטון התורכים.

הוא חלם לבנות את ארץ ישראל, לכן עבד קצת בבניין ומשם עבר לגליל, לעבוד בחקלאות. מהר מאוד הפך למנהיג היישוב. הוא הספיק גם ללמוד משפטים בטורקיה אך הטורקים שחששו ממנו, קראו לו מורד וגרשו אותו לאמריקה. גם באמריקה לא הזניח את החלום על הקמת המדינה. הוא סבב בין אנשים, מנהיגים וקהילות ודיבר רק על דבר אחד: הקמת מדינה יהודית לעם היהודי.

כשהתורכים עזבו את ארץ ישראל והאנגלים הגיעו, חזר בן גוריון לארץ עם אשתו, והפך לראש ההנהלה הציונית וראש הסוכנות היהודית. בתפקידו זה פעל לסיום השלטון הבריטי והקמת המדינה. ב-14 במאי 1948 הסתיים השלטון הבריטי ובן גוריון מונה לראש מועצת העם. הוא כתב עם חבריו במועצה את מגילת העצמאות ומיד לאחר מכן הכריז על הקמת המדינה.

כראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל ושר הביטחון, הוביל את מלחמת העצמאות, הקים את צה"ל וקלט המוני עולים מכל העולם. בן גוריון הקים ערים, מושבים, בתי ספר ומפעלים. בשנת 1953 התפטר מראשות הממשלה ועבר לגור בנגב, בצריף קטן בקיבוץ "שדה בוקר". הוא האמין שהדבר החשוב ביותר לפיתוח הארץ הוא יישוב הנגב, ורצה להפריח את השממה ולגור שם בעצמו כדוגמא לכולם. בן גוריון נפטר בשיבה טובה בן 87 שנים.

דונלד טראמפ

הנשיא ה-45 של ארצות הברית. בעבר איש עסקים ויזם בנייה, שעמד בראש תאגידים שמפעילים בין היתר בתי קזינו ובתי מלון ברחבי העולם. דונלד טראמפ מוכר כאישיות טלוויזיונית בעקבות תוכנית המציאות "המתמחה", שבה התחרו המתמודדים על משרת התמחות באחת החברות שבבעלותו.

דונלד טראמפ נשר מבית הספר בעקבות בעיות משמעת בגיל 13, ונכנס לתוכנית של האקדמיה הצבאית בניו יורק. כתלמיד קולג' היה מעורב בפרויקטים שעליהם היתה אחראית חברת הנדל"ן של אביו. הוא קיבל תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת פנסילבניה. בעת לימודיו זומן להתגייס לצבא ארצות הברית שנלחם במלחמת וייטנאם, אך הצליח להימנע מגיוס בשל לימודיו האקדמיים. לאחר הלימודים הצטרף לחברת הנדל"ן של אביו. הוא הפך ליו"ר החברה ושינה את שמה לארגון טראמפ.

ב-2015 התמודד בבחירות לנשיאות מטעם המפלגה הרפובליקאית. במסע הבחירות השמיע הצהרות שעוררו כעס ומחלוקת. בין השאר אמר שיבנה חומה בין מקסיקו לארצות הברית, כדי למנוע הגירה בלתי חוקית; טען שהסנאטור ג'ון מקיין אינו גיבור מלחמה; וקרא לאסור על מוסלמים להיכנס לארצות הברית עד שהממשל יבין כיצד להתמודד עם הבעיות שהם מביאים. מאז שנבחר לנשיאות ארצות הברית ב-2016 ממשיך דונלד טראמפ לנקוט צעדים ולהשמיע הצהרות מעוררי מחלוקת.

המלכה אליזבת

אליזבת השנייה מולכת על בריטניה הגדולה, צפון אירלנד, ו-15 מדינות נוספות. בשנת 2015 הפכה למלכה אשר תקופת כהונתה היא הארוכה ביותר בהיסטוריה של המלוכה הבריטית, ולפני כשלוש שנים הפכה גם למנהיגת המדינה הוותיקה ביותר בעולם. כהונתה של אליזבת החלה עם פטירת אביה, המלך ג'ורג' השישי.

אליזבת נחשבת לדמות מרכזית בחיים הבריטיים, ולא הודה ביותר בציבור. סמכויותיה של המלכה הבריטית הן רחבות אבל בפועל היא לא יכולה לעשות בהן שימוש. כמעט כל פעולותיה, בייחוד בתחום הפוליטי, נעשות לצרכים סמליים וטקסיים בלבד.

פריצת דרך בהתנהלותה הוכיחה אליזבת כשהתארסה עם פיליפ בחשאי. אביה לא הסכים לנישואים, אך אליזבת שכנעה אותו לשנות את דעתו. על הקשר האמיץ בין בני הזוג המלכותי אומרים כי "היא הייתה מאוהבת בו מהרגע הראשון", "הוא היחיד שאומר לה באמת מה הוא חושב".

דוגמה להתנהלות המיוחדת שלה היא הרצון שלה ללמוד יותר ולקבל השכלה בשלב מוקדם של מלכותה, ולא להסתפק בלימוד הבסיסי של נימוסים והליכות או איך להיות מלכה. 15 מדינות חוץ מבריטניה מוסיפות לראות בה את מלכתן גם כיום, כמו: קנדה, אוסטרליה, ניו זילנד, ג'מייקה ועוד. בכל מדינה ממדינות אלו מוכר שלטונה של המלכה באופן עצמאי והיא מיוצגת בהן על ידי מושל כללי, הממונה מטעמה בהמלצת הממשלה המקומית.

יש אומרים שאחד ההישגים הגדולים שלה הוא שהיא הצליחה לשקם את מעמדו של בית המלוכה אחרי מותה של דיאנה. המלכה פועלת כל העת על מנת להפוך את בית המלוכה למעודכן יותר ולקרוב יותר לדור הצעיר מתוך רצון להבטיח שהוא יישאר אהוד גם לאחר שהיא כבר לא תהיה. בין אם מדובר בקידום של המשפחה ברשתות חברתיות ועד התפקידים לנסיכים והתארים לבני המשפחה, והיא שולטת בכל פרט ופרט. למרות גילה המופלג, מצבה הבריאותי מוגדר מצוין והיא אינה נוטה לחלות.

מיהו מנהיג?

בעל יכולת תכנון	בעל יכולת ארגון	אחראי
יצירתי	כריזמטי	בעל יכולת השפעה
ידידותי	בעל כשרון אסתטי	בעל יכולת הקשבה
דובר אמת	נוח לבריות	נאמן

מדבר בנימוס	סבלני	סובלני
בעל חזון	שואף למצוינות	מתנסח בבהירות
מופנם	בעל כושר שכנוע	בעל כושר דיבור
אוהב אדם	חכם	ישר

שקדן	אמין	אוהב ללמוד
שומר סוד	נוח לבריות	אוהב ללמד אחרים מניסיונו
אוהב לעזור	אוהב להיות מעורב	יוזם
בעל גמישות	גיבור	גאוותן

מאיר פנים	דייקן	דבק במטרה
	בעל יכולת עבודה בצוות	בעל חוש הומור